

РЕЦЕНЗІЯ

на освітньо-професійну програму
Середня освіта (Французька та англійська мови) першого рівня вищої освіти
за спеціальністю

014 Середня освіта (Мова і література (французька)),
розроблену викладачами факультету іноземної та слов'янської філології
Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка

Реформа «Нова українська школа» є важливим етапом для розвитку викладання іноземних мов та змін у вищій педагогічній освіті. Ці зміни, безперечно, мають відобразитися у навчальних планах освітньо-професійних програм, у підходах до викладання іноземних мов у педагогічних вишах. Одним із вдалих зразків адаптації до вимог сьогодення є рецензована освітньо-професійна програма.

Освітньо-професійна програма *Середня освіта (Французька та англійська мови)* першого рівня вищої освіти за спеціальністю 014 Середня освіта (Мова і література (французька)), розроблена викладачами факультету іноземної та слов'янської філології Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка за активної участі учителів середніх шкіл та студентства, є унікальною в своєму роді на території Сумської області та поза нею. Передусім тому, що готує фахівців, які володіють французькою мовою як першою іноземною та здобули необхідні знання та компетентності для її викладання у закладах середньої освіти.

У програмі чітко окреслені інтегральна, загальні та фахові компетентності, якими має оволодіти майбутній учитель; сформульовано програмні результати навчання, на які орієнтується викладацький склад у ході підготовки майбутніх фахівців.

Варто відзначити, що в переліку компонент освітньо-професійної програми значну увагу приділено мовній (понад 100 кредитів обов'язкових дисциплін) та методичній підготовці майбутнього фахівця. Паралельно вивчаються дві мови – французька й англійська. На вивчення другої іноземної

мови відведено 33 кредити, що дозволяє ґрунтовно опанувати мовою. Впадає в око присутність серед обов'язкових дисциплін курсу «Основи інклюзивного навчання», який підготує майбутніх учителів до роботи в умовах реформованої школи.

Практична підготовка майбутніх учителів здійснюється за чотири етапи у вигляді навчальних практик у середній школі та позашкільних закладах, навчально-методичної та виробничої практики за профілем майбутньої професії. Обсяг практичної підготовки вважаємо достатнім (24 кредити).

В освітньо-професійній програмі заявлені сучасні підходи, методи та технології навчання, покликані стимулювати інтерес студентів до вивчення іноземних мов. Комунікативно-діяльнісний підхід та інтеграція аудиторної й позааудиторної роботи сприяють природньому опануванню мовою. Широкий спектр методів навчання є гарним прикладом для наслідування майбутніми фахівцями у професійній діяльності.

Загалом є підстави стверджувати, що освітньо-професійна програма *Середня освіта (Французька та англійська мови)* відповідає сучасним вимогам та може бути рекомендованою для впровадження.

Директор КУ Сумська загальноосвітня
школа І – ІІІ ступенів № 20,
вчитель французької мови

Л.В.Антонова

РЕЦЕНЗІЯ

на освітньо-професійну програму

Середня освіта (Французька та англійська мови) першого рівня вищої освіти
за спеціальністю

014 Середня освіта (Мова і література (французька))

Визначений в Україні курс на Європейську та Євроатлантичну інтеграцію, розширення кордонів у контексті співпраці України з міжнародними партнерами, демократичні перетворення в соціокультурній парадигмі нашої держави зумовлюють широкий попит українського суспільства на здобуття якісної освіти, яка цілком відповідала б європейським стандартам, зокрема таким, що стосуються прозорості за умов розмаїття предметних галузей. Стандартизація вищої освіти на її сучасному етапі передбачає входження вітчизняної системи у Європейський простір вищої освіти, чого можна досягти, зокрема, унаслідок впровадження найкращих світових норм і практик щодо укладання відповідних освітньо-професійних програм. Прикладом такої освітньої компонентної системи є рецензована освітньо-професійна програма *Середня освіта (Французька та англійська мови)* першого рівня вищої освіти за спеціальністю 014 Середня освіта (Мова і література (французька)). Цю програму розробила експертна комісія, до якої звійшли викладачі кафедри теорії та практики романогерманських мов і кафедри практики англійської мови Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка. Також були залучені вчителі закладів середньої освіти м. Суми та представники від студентів.

Освітньо-професійна програма має детальний опис предметної галузі, де зазначено об'єкт вивчення, компоненти навчання, методику й технологію проведення підсумкової атестації. Крім того, указано на засадничі орієнтації освітньої програми, її основний фокус й особливості проходження навчальної педагогічної, навчально-методичної та виробничої практики.

Однією з переваг програми є наявність чітко визначених компетентностей спеціальності, що ними мають оволодіти майбутні фахівці – інтегральна, загальна й фахова. Пропонована система передбачає здобуття фундаментальних знань, набуття необхідних умінь, розвиток здатності до комунікації та автономії; підготовку

висококваліфікованих, конкурентоспроможних учителів французької та англійської мов, здатних вирішувати типові професійні завдання щодо організації та здійснення навчально-виховного процесу з іноземних мов і володіють професійно вагомими якостями особистості вчителя.

У рецензованій освітньо-професійній програмі значний акцент зроблено на мовну та методичну підготовку студентів. Вона забезпечує паралельне поглиблене вивчення французької та англійської мов (англійську мову зараховано до обов'язкових компонент циклу професійної підготовки, на її опанування надано 33 кредити). Програма широко висвітлює процеси викладання, навчання, оцінювання, а також формування практичних навичок, необхідних для подальшого навчання чи працевлаштування за обраною спеціальністю.

Варто підкреслити, що програма містить опис узгодженого з актуальними вимогами ресурсного забезпечення: кадрового, матеріально-технічного, інформаційного та навчально-методичного. За позитивний момент також вважаємо забезпечення права на академічну мобільність – національної та міжнародної кредитної, а також можливостей для навчання іноземних студентів.

Перелік й обсяг дисциплін відповідають меті підготовки здобувачів вищої освіти за спеціальністю 014 Середня освіта (Мова і література (французька)) галузі знань 01 Освіта, кількість кредитів вважаємо за достатню.

Іншою перевагою програми є її практична спрямованість, загальний обсяг компоненти *практична підготовка* становить 24 кредити (720 годин).

Загалом можна зробити висновок, що рецензована освітньо-професійна програма *Середня освіта (Французька та англійська мови)* першого рівня вищої освіти за спеціальністю 014 Середня освіта (Мова і література (французька)) галузі знань 01 Освіта відповідає актуальним вимогам до освітніх програм і може бути рекомендована для практичного впровадження.

Учитель англійської мови

Сумської приватної гімназії «Просперітас»

Т.О. Грищенко

РЕЦЕНЗІЯ

на освітньо-професійну програму
Середня освіта (Французька та англійська мови)
першого рівня вищої освіти
за спеціальністю

014 Середня освіта (Мова і література (французька)),
розроблену викладачами факультету іноземної та слов'янської філології
Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка

Згідно зі статтями 149 і 150 Договору про заснування Європейської Спільноти, роль Спільноти полягає в сприянні розвитку європейського виміру в освіті, зокрема через викладання та поширювання мов держав-членів, забезпеченні мобільності студентів і викладачів, заохоченні академічного визнання дипломів і строків навчання, у співпраці закладів освіти тощо. Україна, вибравши Європейський вектор розвитку, робить подальші кроки в запровадженні європейський стандартів, серед них й освітніх. У такому разі перед педагогічними навчальними закладами постає завдання створювати програми, що відповідали б на суспільний запит щодо кваліфікованої підготовки майбутніх учителів іноземних мов. До таких належить і рецензована освітньо-професійна програма *Середня освіта (Французька та англійська мови)* першого рівня вищої освіти за спеціальністю 014 Середня освіта (Мова і література (французька)). Серед її розробників – викладачі факультету іноземної та слов'янської філології Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка, учителі закладів середньої освіти м. Суми, студенти.

Варто відразу зазначити, що програма має чітко побудовану структуру, яка враховує загальну інформацію, мету, провідні характеристики – предметну галузь, освітні орієнтації, основний фокус, особливості. Безперечною її перевагою є факт, що вона покликана поєднувати традиційні й інноваційні підходи до вирішення проблем ґрунтового навчання іноземних мов – французької та англійської.

Програма надає докладний перелік методів і методик викладання, навчання й оцінювання, причому потрібно підкреслити наявність можливості для самонавчання та змішаного навчання з використанням дистанційних технологій, що цілком відповідає духові та букві Договору про заснування Європейського економічного товариства й узагалі сучасним європейським освітнім тенденціям.

Важливим є те, що другій мові – англійській – надано достатню, на нашу думку, кількість кредитів (33). Це, зі свого боку, забезпечує випускникові ліпші можливості на ринку праці.

Зміст і структура програми свідчать про усвідомлення розробниками актуальних питань лінгвістики, лінгводидактики та педагогіки. Усі освітні компоненти, передбачені навчальним планом, відповідають сучасним запитам

щодо підготовки фахівців у галузі викладання іноземних мов, розвивають ключові компетентності – загальні, фахові, а також інтегральну.

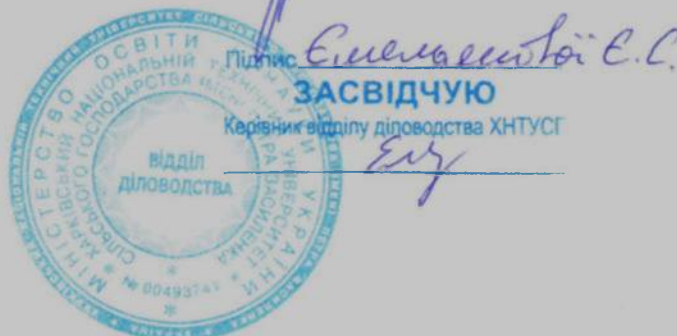
Вагомим моментом програми вважаємо щонайширше висвітлення програмного змісту базових педагогічних понять – знань і вмінь, якими має оволодіти майбутній фахівець, а також врахування розвитку комунікації та відповідальності.

У програмі також наведено опис кадрового, матеріально-технічного інформаційного та навчально-методичного ресурсного забезпечення, згадано й можливості академічної мобільності студентів, що узгоджується з актуальними запитами у сфері здобуття різнобічної освіти.

Ще однією перевагою програми є її практичний характер, оскільки серед її компонент враховано й «Практичну підготовку» зі значною кількістю кредитів – 24 (720 годин). Практика відбувається в декілька етапів і вбирає в себе навчальну педагогічну практику в середній школі, навчальну педагогічну практику в закладах позашкільної освіти, навчально-методичну практику та виробничу практику за профілем майбутньої професії.

На основі зазначеного вище можемо виснувати, що рецензована освітньо-професійна програма *Середня освіта (Французька та англійська мови)* першого рівня вищої освіти за спеціальністю 014 Середня освіта (Мова і література (французька)) галузі знань 01 Освіта / Педагогіка є актуальною та може бути рекомендованою для практичного використання.

Ємельянова Євгенія Степанівна,
кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри мовної підготовки
Харківського національного технічного
університету сільського господарства
імені Петра Василенка

РЕЦЕНЗІЯ

на освітньо-професійну програму
Середня освіта (Французька та англійська мови)
першого рівня вищої освіти
за спеціальністю

014 Середня освіта (Мова і література (французька)),
Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка

В епоху інтернаціоналізації освіти важливою умовою для забезпечення ефективної педагогічної наступності є створення й реалізація раціональних освітніх програм, покликаних сприяти не лише набуттю студентами конкретних компетентностей відповідно до світових стандартів, але й підготовці їх як висококваліфікованих, конкурентоспроможних учителів у контексті професійно орієнтованого навчання. Рецензована освітньо-професійна програма Середня освіта (Французька та англійська мови) першого рівня вищої освіти за спеціальністю 014 Середня освіта (Мова і література (французька)), розроблена викладачами Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка за участі вчителів м. Суми та студентів, враховує вимоги Закону України «Про вищу освіту», Національної рамки кваліфікацій, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1341.

У Програмі зазначено її основні характеристики – предметну область, орієнтації, основний фокус, особливості, а також мету. Порівняно з програмою 2018 року, у новій програмі значно розширено арсенал підходів, методів і технологій навчання, зокрема додано використання кейс-технології, подкаст-технології, проєктної роботи, навчання в співпраці, «перевернутого» навчання (Flipped classroom), технології інтелект-карт (mind mapping / cartes mentales), квест-технології, портфоліо, професійні рольові ігри, моделювання професійної діяльності тощо.

Програма містить детальний перелік компетентностей, якими мають оволодіти студенти. Передбачається, що майбутні випускники, зокрема,

знатимуть закономірності розвитку особистості, вікові особливості учнів, сучасні принципи, прийоми, технології, методи навчання предмета, умітимуть оперувати базовими категоріями та поняттями спеціальності, володітимуть основами професійної культури, будуть здатні створити безпечне й комфортне освітнє середовище, ставитимуться відповідально до забезпечення охорони життя та здоров'я учнів і т. ін., що вповні відповідає нормам організації педагогічного процесу в закладах загальної середньої освіти.

Інформаційне та навчально-методичне забезпечення враховує в межах рецензованої програми наявність навчально-методичних комплексів дисциплін, програми навчальних і методичних практик, матеріали для самостійної та індивідуальної роботи, навчально-методичні посібники, інтернет-ресурси університету тощо.

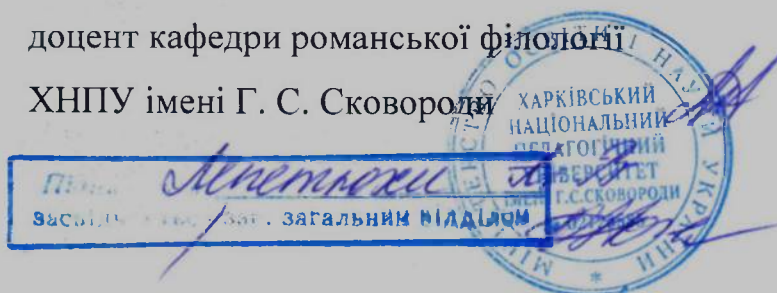
Ключовим нововведенням освітньо-професійної програми 2020 року став цілком вільний вибір тих навчальних дисциплін, які є опціональними компонентами; важливим також є закріплення дисципліни «Основи інклюзивної освіти» до циклу обов'язкових компонент; вагоме значення має надання дисципліні «Основи наукових досліджень в освіті» статусу обов'язкової та введення курсової роботи з дисципліни «Методика навчання іноземних мов і культур».

Перераховані вище факти дають можливість зробити висновок, що рецензована освітньо-професійна програма Середня освіта (Французька та англійська мови) першого рівня вищої освіти за спеціальністю 014 Середня освіта (Мова і література (французька)) відповідає актуальним освітнім запитам і стандартам та може бути рекомендованою для практичного використання.

Кандидат філологічних наук,

доцент кафедри романської філології

ХНПУ імені Г. С. Сковороди

А. В. Лепетюха

Рецензія
на освітньо-професійну програму
Середня освіта (Французька та англійська мови)
першого (бакалаврського) рівня
за спеціальністю 014 Середня освіта (Мова і література (французька))
галузі знань 01 Освіта / Педагогіка

Сучасна школа чекає на різнобічно підготовлених учителів, фахівців, які розуміють потреби й запити дитини, добре володіють своїм предметом. Реформа «Нова українська школа», яка передбачає створення освітнього простору, в якому готуватимуть відповідальних, творчих, впевнених у собі громадян, ставить нові завдання перед педагогічними закладами вищої освіти. Саме тому з'являється потреба в інноваційних, орієнтованих на сьогодення освітньо-професійних програмах. Однією з таких можемо назвати ОПП Середня освіта (Французька та англійська мови), розроблену та внесену викладачами кафедри теорії та практики романо-германських мов. Плюсом програми є участь у її створенні зацікавлених осіб – учителів шкіл, студентів факультету іноземної та слов'янської філології, які могли висловити свою думку з приводу тих чи тих змін навчального плану.

Освітньо-професійна програма чітко структурована. Як зазначено в програмі, її метою є набуття базових знань, формування навичок та умінь – компетентностей у галузі освіти; підготовка висококваліфікованих, конкурентоспроможних учителів французької та англійської мов, які здатні вирішувати типові професійні завдання щодо організації та здійснення навчально-виховного процесу з іноземних мов та володіють професійно вагомими якостями особистості вчителя. Мету конкретизовано в інтегральній, загальній та фахових компетентностях, які мають сформуватися в здобувача освіти, а також висвітлено в очікуваних програмних результатах. Випускники програми можуть продовжити навчання для здобуття ступеня «магістр». У ході навчання студенти можуть реалізувати своє право на

національну та міжнародну кредитну мобільність відповідно до укладених договорів та з власної ініціативи.

Дисципліни, наведені у переліку компонент ОПП, в цілому відповідають поставленій меті та репрезентують актуальні для програми галузі знань. У циклі професійної підготовки маємо відзначити баланс дисциплін психолого-педагогічного та мовного спрямування. Практичні навички передбачається формувати у рамках чотирьох практик, обсяг яких вважаємо достатнім.

Варто відзначити, що оскільки йдеться про подвійну спеціальність, то програмою ставляться високі вимоги до опанування обома іноземними мовами. Саме тому в ході підсумкової атестації студенти складають два комплексних кваліфікаційних екзамени: а) з теорії та практики французької мови та методики навчання іноземних мов і культур; б) з теорії та практики англійської мови та психолого-педагогічних дисциплін. Такий баланс в опануванні мовами дає конкурентну перевагу випускникам освітньо-професійної програми на ринку праці.

Ураховуючи все сказане, вважаємо, що слід рекомендувати освітньо-професійну програму Середня освіта (Французька та англійська мови) для підготовки студентів спеціальності 014 Середня освіта (Мова і література (французька)).

Резнікова О.А.

Учитель французької мови

комунальної установи Сумська класична гімназія

Сумської міської ради

м.Суми, вул. Троїцька ,5

тел. 22-52-66

Резнікова О.А.